

AS-Audit Services sh.p.k
Adresa: Rr. "Kosovarëve", Nd.35, H.2, Ap.7
Njësia Administrative Nr.5, 1019, Tiranë
Mobil: 069 20 99 204
E-mail: afrim.suli@outlook.com

RAPORT I MONITORIMIT TE FUSHATES ZGJEDHORE VENDORE 2019
PARTIA G99

Pala Angazhuese: KOMISIONI QENDROR I ZGJEDHJEVE

Pala Përgjegjëse: PARTIA G99

Nëntor 2019

Tabela e Përmbajtjes

Hyrje, informacion i përgjithshëm.....	3
Angazhimi, objekti dhe qellimi	
Të dhëna mbi subjektin dhe fushatën zgjedhore	
Identifikimi i kriterëve të matjes dhe vlerësimit	9
Kritereret e vlerësimit, baza ligjore dhe rregullatore	
Metodologjia e monitorimit	
Monitorimi i fushatës zgjedhore, përmbledhje e punës së kryer.....	12
Monitorimi i zyrave elektorale dhe aktiviteteve	
Monitorimi i dokumentimit të shpenzimeve të fushatës	
Përlogaritja e kostove të zyrave elektorale dhe aktiviteteve	
Monitorimi i respektimit të kufirit maksimal të shpenzimeve	
Monitorimi i rregullave të brendshme për raportimin e shpenzimeve	
Monitorimi i trasaksioneve financiare	
Kufizimet dhe vështirësitë e evidentuara gjatë procesit.....	32
Bazat për konkluzione, konkluzionet dhe rekomandimet.....	35

I. Hyrje, informacion i përgjithshëm

Angazhimi, objekti dhe qëllimi

Në cilësinë e Ekspertit Financiar, jam angazhuar nga Komisioni Qendror i Zgjedhjeve në misionin e monitorimit të shpenzimeve të fushatës zgjedhore vendore 2019 të Partisë G99, në bazë të kontratës së shërbimit nr. 5072 datë 01.06.2019.

Në mënyrë të sintetizuar qëllimi dhe objektivat e monitorimit janë dhënë në Udhëzimin e KQZ-së, Nr.2, datë 01.06.2017 "Për miratimin e procedurave dhe kriterëve për përzgjedhjen dhe emërimin e ekspertëve financiarë", nenin 3, sipas të cilit ekspertët financiar të emëruar sipas këtij udhëzimi duhet të monitorojnë në mënyrë specifike:

- a) Zbatimin e dispozitave ndaluese për financimin e fushatave të përcaktuara në Kodin Zgjedhor dhe në ligjin nr. 8580, datë 17.02.2000, "Për partitë Politike" i ndryshuar me ligjin nr. 90/2017;
- b) Dokumentimin e shpenzimeve të subjekteve të treta në funksion të veprimtarive të fushatës së subjektit zgjedhor;
- c) Respektimin e kufirit maksimal të shpenzimeve dhe të kufizimeve sipas llojit, sidomos përsa i përket materialeve propagandistike dhe reklamave televizive;
- d) Kostimin e veprimtarive të monitoruara me qëllim krahasimin e mëvonshëm me shpenzimet e deklaruara nga subjekti zgjedhor gjatë raportimit;
- e) Rregullat e brendshme të subjektit elektoral për raportimin e shpenzimeve;
- f) Trasaksionet financiare të kryera për periudhën 3 muaj përpara dhe pas ditës së zgjedhjeve, nga persona fizikë ose juridikë, vendas ose të huaj, me qëllim evidentimin e trasaksioneve të pajustificuara dhe që mund të jenë përdorur për financim të paligjshëm të fushatës zgjedhore të një ose disa partive politike.

Në tërësi monitorimi i procesit zgjedhor përfshin vëzhgimin dhe mbledhjen e informacioneve financiare dhe jo-financiare që lidhen me zbatimin e dispozitave ndaluese dhe kufizuese nga subjekti zgjedhor gjatë zhvillimit të fushatës, verifikime të informacioneve financiare historike, të shprehura specifikisht në udhëzimin e sipercituar, si dhe analiza e tij për të vlerësuar shkallën e pajtueshmërisë me kërkesat e akteve ligjore e nenligjore zgjedhore, kryesisht në aspektin financiar.

Periudha e kryerjes së monitorimit të procesit zgjedhor, për të cilën do të bëhet matja dhe vlerësimi, fillon me nënshkrimin e kontratës, datë 01 Qershor 2019, dhe mbaron në datën 30 Shtator 2019. Por gjithashtu, pjesë e monitorimit do të jetë dhe periudha para lidhjes së kontratës, tre muaj para datës së zgjedhjeve për trasaksionet e kryera në shërbim të fushatës zgjedhore të subjektit.

Në përputhje me termat e kontratës, raportimi i gjetjeve nga monitorimi në terren është bërë nëpërmjet dy raporteve të ndërmjetme, të cilat i janë dërguar KQZ-së sipas afateve të përcaktuara dhe mbyllet me raportin përfundimtar të monitorimit që do të lexoni në vijim, i cili është ndërtuar në përgjigje të pikave të kërkuara nga Udhëzimi i KQZ-së, Nr.2, datë 01.06.2017.

Të dhëna mbi subjektin dhe fushatën zgjedhore

Fushata zgjedhore për zgjedhjet vendore ka filluar zyrtarisht më 31 Maj 2019 dhe ka përfunduar me ditën e zgjedhjeve 28 Qershor 2019.

Nga të dhënat e publikuara dhe ato të dërguara nga KQZ për ekspertet financiar, Partia G99 është paraqitur në këto zgjedhje si pjesë e Aleancës për Shqipërinë Europiane dhe në të gjitha bashkitë mbështet kandidatin e përbashkët të këtij grupimi. Ajo ka depozituar dhe deklaruar lista shumëemërore për këshilltarë bashkiakë në 13 bashki nga 61 bashki gjithsej.

Ne ju drejtuam zyrtarisht Partisë G99, nëpërmjet të gjitha kontakteve të marra nga KQZ-ja, për të marrë informacion mbi organizimin dhe zhvillimin i fushates së saj, por nga subjekti nuk pati asnjëherë përgjigje gjatë gjithë periudhës së fushatës.

Nga informacionet publike dhe të dhenat e monitorimit në terren, rezulton se fushata e subjektit supozohet të ishte një mbështetje e përgjithëshme për grupimin e Aleancës për Shqipërinë Europiane, pa hapur zyra elektorale dhe pa organizuar aktivitete zgjedhore në emër të partisë, si në rang kombëtar dhe lokal.

Mbi këto të dhëna, u hartua programi monitorimit dhe për të siguruar evidencën e nevojshme dhe të pershtatshme, ne kemi përcaktuar gjithashtu dhe metodologjinë e monitorimit, metodat dhe procedurat e sigurimit të saj.

II. Identifikimi i kriterëve të vlerësimit dhe metodologjia e monitorimit

Kriteret e vlerësimit, baza ligjore dhe rregullatore

Kriteret e monitorimit, kundrejt të cilave do të vlerësohet dhe matet shkalla e përputhshmërisë së fushatës zgjedhore me aktet ligjore dhe rregullative burojnë nga:

- Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë,
- Ligji nr. 8580, date 17.02.2000, "Per partite politike" i ndryshuar me ligjin nr. 90/2017,
- Udhëzimi i KQZ-së, Nr.1, date 31.05.2017, "Për përdorimin e materialeve propagandistike dhe vendet për afishimin e tyre gjatë fushates zgjedhore",
- Udhëzim i KQZ-së, Nr.2 date 01.06.2017 "Për miratimin e procedurave dhe kriterëve për përzgjedhjen dhe emërimin e ekspertëve financiar"
- Udhëzimi i KQZ-së, Nr.3 date 2.06.2017 "Për përlogaritjen e kostos financiare të veprimtarive, shërbimeve apo materialeve që do të perdoren për qëllime zgjedhore ose politike, nga partitë politike gjatë fushatës zgjedhore".
- Ligjin për kontabilitetin dhe standardet kontabël përkatëse, etj.

Metodologjia e monitorimit

Në kushtet e mungesës së plotë të kontakteve dhe deklarimeve të drejtimit të Partisë, monitorimi u orjentua në këto drejtime:

- Monitorimin e drejtpërdrejtë në terren, nëpërmjet procedurave të vëzhgimit, inspektimit, për të evidentuar ekzistencën e zyrave elektorale dhe kryerjen në fakt të aktiviteteve gjatë procesit zgjedhor.
- Analiza dhe sinteza e të dhënave të mbledhura gjatë monitorimit, për të vlerësuar pajtueshmërinë e tyre me kriteret ligjore apo kriteret e tjera.

III. Monitorimi i fushatës zgjedhore, përmbledhje e punës së kryer

1. Monitorimi i zyrave dhe aktiviteteve zgjedhore në teritor

Paralelisht me përpjekjet për të kontaktuar subjektin zgjedhor, ne filluam vëzhgimet dhe inspektimet në terren, ku fokusi i monitorimit ishte ekzistenca e zyrave elektorale dhe e aktiviteteve elektorale të organizuara nën siglën e partisë, për të realizuar:

- Mbledhjen dhe raportimin e gjetjeve që kishin të bënin me kontrollin e zbatimit të ndalimeve dhe kufizimeve të përcaktuara në Udhëzimin Nr.1 ,datë 31.05.2017 të KQZ-së, i cili kërkon që: përdorimi dhe afishimi i materialeve propagandistike të jetë në një distancë jo më të madhe se 5 metra larg zyrës elektorale të subjektit zgjedhor dhe, subjektet zgjedhore lejohen të ngrenë jo më shumë se një zyrë elektorale për lagje qyteti ose fshat.
- Sigurimin e informacionit financiar dhe jo financiar dhe lidheshin me shpenzimet e destinuara për fushatën, dhe kryesisht në evidentimin e elementëve të kostove të zyrave dhe aktiviteteve, llojin dhe madhësitë e ambienteve, sasi të materialeve publicitare të pëdorura, dokumentimin e shpenzimeve me fatura blerje etj, të dhëna që do të përdoren për evidentimin dhe matjen e kostove e fushatës.

Ashtu siç është raportuar në raportet e ndërmjetme, rezultatet e monitorimit sipas rajoneve dhe/ose bashkive të monitoruara paraqiten si vijon:

Për periudhën 01-10 Qershor 2019

Nr	Bashkitë e monitoruara ne terren	Evidenca e marrë-gjetjet, 1-10 Qershor 2019		
		Ekzistenca e zyrave	Aktivitetet zgjedhore	Materiale të fushatës të ndaluara
3	Kurbin	Nuk janë gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivitete	Nuk ka publicitet fushate
6	Tiranë	Nuk janë gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivitete	Nuk ka publicitet fushate
7	Kavajë	Nuk janë gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivitete	Nuk ka publicitet fushate
9	Berat	Nuk janë gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivitete	Nuk ka publicitet fushate

Për periudhën 11-16 Qershor 2019

Nr	Bashkitë e monitoruara ne terren	Evidenca e marrë-gjetjet, 11-16 Qershor 2019		
		Ekzistenca e zyrave	Aktivitetet zgjedhore	Materiale të fushatës të ndaluara
3	Tiranë	Nuk jane gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivite	Nuk ka publicitet fushate
6	Prrenjas	Nuk jane gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivite	Nuk ka publicitet fushate
7	Korçë	Nuk jane gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivite	Nuk ka publicitet fushate
9	Vlorë	Nuk jane gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivite	Nuk ka publicitet fushate

Për periudhën 17-23 Qershor 2019

Nr	Bashkitë e monitoruara ne terren	Evidenca e marrë-gjetjet, 17-23 Qershor 2019		
		Ekzistenca e zyrave	Aktivitetet zgjedhore	Materiale të fushatës të ndaluara
3	M.Madhe	Nuk jane gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivite	Nuk ka publicitet fushate
6	Bulqizë	Nuk jane gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivite	Nuk ka publicitet fushate
7	Dibër	Nuk jane gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivite	Nuk ka publicitet fushate
9	Tiranë(pjesore)	Nuk jane gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivite	Nuk ka publicitet fushate

Për periudhën 24-28 Qershor 2019

Nr	Bashkitë e monitoruara ne terren	Evidenca e marrë-gjetjet, 24-28 Qershor 2019		
		Ekzistenca e zyrave	Aktivitetet zgjedhore	Materiale të fushatës të ndaluara
1	Përmet	Nuk jane gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivite	Nuk ka publicitet fushate
2	Gjirokastrë	Nuk jane gjetur zyra zgjedhore	Nuk ka patur aktivite	Nuk ka publicitet fushate

Në përmbledhje të katër periudhave, gjetjet dhe shkeljet e identifikuar gjatë monitorimit ne terren janë:

Për zyrat elektorale

Në bashkite e monitoruara në terren nuk u evidentuan zyra elektroirale që përdorshin nga partija Partia G99.

Për aktivitetet zgjedhore

Nuk u evidentuan aktivitete të organizuara nga Partia G99, për gjithë periudhën zgjedhore.

Për përdorimin e materialve të ndaluara

Nuk u evidentuan në asnjë rast materiale me natyrë publicitare dhe propagandistike dhe kosto të mundëshme me natyrë zgjedhore.

2. Monitorimi i dokumentimit të shpenzimeve të fushatës

Një nga kerkesat e udhezimit të KQZ-së, Nr.2, datë 01.06.2017, drejtuar ekspertëve, është detyrimi për të monitoruar dokumentimin e shpenzimeve të subjekteve të treta në funksion të veprimtarive të fushatës së subjektit zgjedhor. Ne nuk krijuam kontakte me personat përgjegjes të partise dhe as konstatuam nga vëzhgimet tona në terren aktivitete apo zyra elektorale të realizuara prej Partisë G99.

3. Përlllogaritja e kostove të zyrave elektorale dhe aktiviteteve

Për mungesë të veprimtarive dhe aktiviteteve zgjedhore, përlllogaritja e kostove të tyre nuk është e aplikueshme.

4. Monitorimi i respektimit të kufirit maksimal të shpenzimeve

Për mungesë të veprimtarive dhe aktiviteteve zgjedhore, të shpenzimeve dhe të ardhurave, nuk është e aplikueshme kërkesa rregullatore për respektim të kufirit të shpenzimeve.

5. Monitorimi i rregullave të brendshme për raportimin e shpenzimeve

Ne nuk krijuam kontakte me personat përgjegjes të partise dhe nuk kemi asnjë opinion mbi sistemin i organizimit dhe raportimit financiar të saj.

6. Monitorimi i trasaksioneve financiare

Ne nuk krijuam kontakte me personat përgjegjes të partise dhe nuk kontatuam trasaksione financiare të kryera prej saj.

IV. Kufizimet dhe vështirësitë e evidentuara gjatë procesit

Procesi i monitorimit të fushatës filloi një ditë pas nisjes zyrtare të saj, 31 Maj 2019. Por siç dihet fushata për zgjedhjet vendore 2019 u zhvillua në një mjedis të pafavorshmëm për një fushate normale dhe konkurruese.

Për më tepër, ne nuk mundëm të kontaktonin dhe të merrnim informacionin për fushatën zgjedhore të partisë G99, për përgjegjësi të drejtimit të saj.

Ne këto kushte, siç është thënë dhe më lart, monitorimi u fokusua dhe u krye mbi bazën e vëzhgimeve dhe inspektimet në terren.

Po ashtu një veçori e kësaj fushate ishte se aktivitetet në mbështetje të kandidatëve u orientuan kryesisht në mediat sociale apo në takime të vogla me zgjedhësit, e cila vështirëson ndjekjen, dokumentimin e të ardhurave dhe shpenzimeve dhe kalkulimin e kostove.

V. Bazat për konkluzione, konkluzionet dhe rekomandimet

Në kryem monitorimin e shpenzimeve të fushatës për zgjedhjet vendore 2019 të Partisë G99, në përputhje me standardet profesionale dhe përgjegjësitë e përshkruara në mënyrë më të detajuar në kontratën e angazhimit. Ne jemi të pavarur nga pala përgjegjëse në përputhje me kërkesat etike që janë të zbatueshme për angazhime të tilla, dhe kemi përmbushur përgjegjësitë e tjera etike në përputhje me këto kërkesa.

Por siç është shpjeguar në këtë raport, mungesa e komunikimit me personat përgjegjës të Partisë, gjatë fushatës dhe më pas, për të siguruar evidencën e duhur të monitorimit, përbën një kufizim të rëndësishëm të objektivit të punës monitoruese dhe audituese.

Ne besojmë se evidenca që kemi siguruar gjatë monitorimit është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të dhënë një bazë për konkluzionin tonë, brenda një sigurie të kufizuar.

Konkluzionet:

Në përputhje me objektivat e monitorimit që jënë dhënë në Udhëzimin e KQZ-së, Nr.2, datë 01.06.2017, mbështetur në punën tonë përshkruar në këtë raport, konkluzionet tona për secilën çështje janë si vijon:

- a) Zbatimin e dispozitave ndaluese për financimin e fushatave të përcaktuara në Kodin Zgjedhor, ligjin nr. 8580, datë 17.02.2000, "Për Partitë Politike" i ndryshuar me ligjin nr. 90/2017 dhe në Udhëzimin Nr.1, datë 31.05.2017 të KQZ-së;

Gjate monitorimit në terren nuk u konstatuan shkelje të dispozitave ndaluese mbi përdorimin dhe afishimi i materialeve propagandistike dhe vendosjen dhe vendosjen e zyrave elektorale.

- b) Dokumentimin e shpenzimeve të subjekteve të treta në funksion të veprimtarive të fushatës së subjektivit zgjedhor;

Gjatë monitorimit në terren nuk u konstatuan shmangje në zbatimin e kriterëve e vendosura nga legjislacioni zgjedhor, kontabël dhe tatimor për dokumentimin e shpenzimeve të subjekteve të treta në funksion të veprimtarive të fushatës.

- c) Respektimin e kufirit maksimal të shpenzimeve dhe të kufizimeve sipas llojit, sidomos përsa i përket materialeve propagandistike dhe reklamave televizive;

Gjate monitorimit në terren, nuk u konstatuan shmangje nga kërkesa e Kodit Zgjedhor se shpenzimi total që mund të kryejë një parti politike, përfshirë edhe kandidatët e tyre, për një fushatë zgjedhore nuk duhet të kalojë 10-fishin e shumës më të madhe që një subjekt zgjedhor ka marrë nga fondet publike....buxheti shtetit..

- d) Kostimin e veprimtarive të monitoruara me qëllim krahasimin e mëvonshëm me

shpenzimet e deklaruara nga subjekti zgjedhor gjatë raportimit;

Gjate monitorimit në terren, nuk u konstatuan aktivitete zgjedhore dhe hapje zyrash elektorale dhe për rrjedhim kalkulimet e kostove janë të paaplikueshme.

- e) Rregullat e brendshme të subjektit elektorale për raportimin e shpenzimeve;

Nuk patëm mundësinë e kontaktimit me drejtuesit e Partisë, dhe nuk mund të gjykojmë për sistemin e informacionit dhe raportimit që ka në funksion kjo Parti..

- f) Trasaksionet financiare të kryera për periudhën 3 muaj përpara dhe pas ditës së zgjedhjeve, nga persona fizikë ose juridikë, vendas ose të huaj, me qëllim evidentimin e trasaksioneve të pajustificuara dhe që mund të jenë përdorur për financim të paligjshëm të fushatës zgjedhore të një ose disa partive politike.

Nuk patëm mundësinë e kontaktimit me drejtuesit e Partisë për të parë transaksionet financiare në periudhën e kërkuar dhe nga monitorimi në terren nuk patëm indikator për burime të ardhurash në kundërshtim me kufizimet e legjislacionit zgjedhor.

Rekomandime

Ne nuk kemi rekomandime specifike për aktivitetin elektorale të partisë G99, sepse siç është paraqitur në raport, ne nuk patëm mundësinë e kontaktimit me drejtuesit e Partisë për të marrë evidencën e nevojshme, dhe se, nga monitorimi në terren u konstata mungesë e plotë aktiviteteve dhe transaksioneve financiare në funksion të fushatës elektorale të kësaj Partie.

Ndërsa në përgjithësi për procesin e monitorimit, mendojmë se do të ishte efektive për kontrollin e zbatimit të ndalimeve dhe kufizimeve të kërkuara nga legjislacioni zgjedhor, që partitë para fillimit të fushatës, të raportojnë zyrtarisht në KQZ projektin e plotë të fushatës sipas një formati të miratuar, i cili të përmbajë të dhënat për zyrave elektorale, aktivitetet që parashikohen të zhvillohen, elementët e kostove shoqëruese të tyre dhe burimet e parashikuara të mbulimit me fonde(mjetet e veta, buxheti i shtetit apo donacione).

Po ashtu, nga përvoja jonë dhe e kolegëve, kemi konstatuar se disa Parti, kryesisht të voglat, nuk njohin apo shmangin përgjegjësinë për të kontaktuar dhe bashkëpunuar me ekspertët financiar dhe audituesit e autorizuar nga KQZ-ja, në proceset monitoruese dhe audituese. Duke e vlerësuar një çështje të rëndësishme, një sygjërim do të ishte që të shikohet mundësia e vendosjes e masave skualifikuese nga proceset zgjedhore të ardhshme, nëse marrin një çertifikim negativ për këto arsye.

Eksperti Financiar

Afrim Suli

Tiranë, më 22 Nëntor 2019